

DESPRÉS DEL 14-D, LES NEGOCIACIONS ENTRE GOVERN I SINDICATS ESTAN EN UN PUNT MORT

Sense eixida

Cap d'any i sobretot la presidència de la CEE, han atrapat el president Felipe González enfeinat en el seu intent de desmuntar la bomba de rellotgeria que li va deixar la vaga general del 14-D, és a dir, la concertació social. El front anterior ha esdevingut finalment el preferent, just quan el govern es disposava a bolcar-se més que mai en diverses operacions de prestigi exterior. La seva anàlisi fins el 14-D era que l'economia general rutllava força bé i que acabaria per endur-se els mals humors puntuals derivats de la crisi anterior. Una vegada que els pensionistes i els assalariats s'adonessin que la situació els convenia, la pau social tornaria al carrer, a aquest carrer que el PSOE ha perdut després de vuit anys de desmobilitzar les seves bases. La filosofia governamental deia més o menys, en síntesi, que si les empreses van molt bé, els treballadors aniran bé, però que si les empreses van una mica malament, els assalariats aniran molt malament.

Les mobilitzacions dels dos anys anteriors no serviren perquè la Moncloa fes una veritable autocrítica de la seva política social, que s'anava escolant en esgotadores i laberíntiques negociacions sectorials, per exemple, en el cas dels professors. Fins que va arribar la famosa vaga general del 14 de desembre, que ja ha estat l'objecte de múltiples interpretacions i explicacions. El govern reconegué immediatament el seu fracàs i oferí noves negociacions amb la UGT i CCOO per al dia 22 de desembre.

Operació Parlament

Prèviament, el dia 21, Felipe González comparegué davant del Congrés de Diputats, sabent que la vaga també havia trobat el Parlament amb el pas canviat. La intenció del primer minis-

Les relacions entre els sindicats i el govern després del 14-D es troben en un carreró sense eixida. Mentre que l'opinió pública oblida l'impacte de la vaga, el govern espera temps millors per a negociar des d'una posició més forta.

Josep Ma. Sanmartí

Vaga general del 14-D.

tre no era solament la d'informar els partits parlamentaris, sinó la de cercar suports i, si podia ser, aliats. Es donava el cas que mentre el 95% de la població s'unia per una raó o altra a la vaga i aquesta gaudia d'un ampli suport popular, el 95% de la seva repre-

sentació política es pronunciava en contra fins al punt de celebrar una sessió plenària aquella mateixa tarda per parlar de temes gens urgents i no relacionats amb la tensa situació del moment. Felipe González volia aprofitar aquella mala consciència per poder presentar un front moral als sindicats guanyadors i radicalitzats.

Les seves dues intervencions autocrítiques, humils i conciliadores foren suficients per a establir un llaç amb l'oposició. Aquesta aprofità l'avinentosa i va posar verd el govern pel seu orgull passat, per la seva tossuderia i per l'absència d'un diàleg positiu i fructífer amb els grups parlamentaris i les centrals sindicals. També va exigir, lògicament, un canvi estratègic. Però al capdavant no va posar cap inconvenient per abonar la nova tàctica que en to humil presentava el primer ministre i malgrat els dubtes que tenia sobre la seva sinceritat a llarg termini. Únicament Adolfo Suárez es desmarcà de la tònica general i anà a la seva; o el govern demostrava la seva bona voluntat retirant el Pressupost de l'estat per al 1989, sabent que això el govern no ho faria, o convocava eleccions generals, en les quals el seu partit no té res a perdre i alguna cosa a guanyar.

Aquest pacte tàcit (no hi hagué cap votació vinculant) era l'única possibilitat per fer que les Corts Generals recuperessin el seu lloc i la iniciativa, i no quedessin desmarcades del tot. La jugada era, però, delicada. Les central sindicals havien omplert el buit polític progressiu deixat pels partits parlamentaris d'àmbit estatal i en 24 hores havien aconseguit més coses que no l'oposició en dos anys de debats a les Corts. Ara bé, donar la raó al govern era enfrontar-se als sindicats i per tant al carrer, i donar la raó al carrer era reconèixer la

seva incapacitat per canalitzar les aspiracions populars i fer valer la seva força representativa. Finalment, l'oposició donà la raó als sindicats i al mateix temps el seu suport tàcit al govern. Felipe González va entendre bé la jugada i va donar les gràcies educadament. El seu to conciliador i les seves rebaixes negociadores foren suficients per a presentar-se a la reunió del dia 22 fent veure que tenia el Parlament darrere seu.

José María Cuevas.

La patronal trau l'artilleria

La reunió del dia 22 fou protagonitzada pel president de la patronal, José María Cuevas, ja que els sindicats no s'hi van presentar, adduint que la negociació havia de ser bilateral. A la sortida, el president de la CEOE llançà un doble missatge: la Confederació està disposada a aturar els sindicats, si el govern no ho fa abans, i en segon lloc, la patronal vol participar en la negociació de tots els punts, perquè d'una manera o altra tots ells afecten la seva activitat. La conclusió que es va desprendre de les duríssimes declaracions de Cuevas és que el govern acabarà cedint davant la pressió dels sindicats, però que qui pagarà de debò la factura seran les empreses, sigui per la via de la inflació, sigui amb augment dels tipus d'interès, sigui per la via fiscal.

D'altra banda, amb uns sindicats encoratjats pel doble èxit, els empresaris hauran de negociar a continuació els convenis col·lectius del 89. Més d'un

s'estimarà més aflluitar la mosca que embolicar-se en vagues i conflictes. És a dir, que segons la visió de la CEOE, l'empresariat haurà de pagar dues vegades, si es continua per aquest camí. Això explicaria l'actitud tan radical de Cuevas el dia 22 i la seva estratègia provocadora destinada a sabotejar les negociacions. També ha donat ordre de paraitzar els convenis i, si cal negociar-los, fer ofertes baixes i concessions mínimes, a desgrat de ser un any de vagues grasses. Cuevas arribà a amenaçar amb mobilitzacions d'empresaris i a respondre les accions il·legals amb actes també il·legals.

Tres dies més tard, el president Felipe González s'entrevistava amb els secretaris generals de la UGT i de CCOO. A la sortida no es detectaren avanços o resultats apreciables en relació a les explicacions donades el dia 21 al Congrés, i tant el president del govern com els dos dirigents sindicals combinaren les declaracions de pessimisme moderat amb les d'optimisme cautelós. Ningú no va parlar de trencar les negociacions.

Felipe González assegura cada dos per tres que no té cap intenció de dissoldre les Corts, i segurament serà així mentre Espanya presideixi la CEE, però no es pot perdre de vista que, malgrat tot, les enquestes que maneja el govern indiquen que el PSOE està recuperant electors i que continua sent clarament el partit hegemònic. La temptació electoral serà especialment forta, si les negociacions entren en un punt mort.

Els aliats naturals

La situació és en aquests moments d'allò més fluida. No s'acaba d'entendre que els mateixos interlocutors amb els mateixos temes de discussió que fa uns mesos puguin arribar a un acord que no assoliren llavors. Segons els sindicats, entremig hi ha hagut el 14-D i el govern s'ha de limitar a pactar la política social, que diu que està disposat a fer, amb els sindicats, que es proclamaven els seus aliats naturals. Si la patronal s'hi fica, vol dir que el govern renuncia d'entrada a fer una política progressista. En conseqüència, el govern ha d'anar amb compte entre la presidència comunitària de la CEE, una inflació subjacent que no baixa del 5%, una derrota política al carrer i un èxit sindical, una recuperació electoral important, un empresariat que es declara disposat a una nova croada anti-

socialista i antisindical, etc. Pot passar qualsevol cosa.

De tota manera, la negociació del salari mínim interprofessional (SMI) i l'aprovació final dels pressupostos de l'estat per al 1989, demostra l'existència de grans dificultats a l'hora de concretar i de quantificar les reivindicacions. El pressupost va incorporar una esmena socialista per endegar el Pla d'Ocupació Juvenil i convertir-lo en llei. Mentre Nicolás Redondo afirmava que la UGT no l'admetrà mai, el president Felipe González el ficava en un calaix esperant les iniciatives sindicals i José María Cuevas deia que ara els joves no tenen ni aquest pla ni res gràcies als sindicats i a la seva vaga. Demanar un augment del SMI entre el 10% i el 13% és fàcil, però quan es calcula el seu impacte pressupostari al Mi-

Felipe González es reafirma en la seva decisió de no dissoldre les Corts.

nisteri d'Hisenda li surten tots els colors a la cara. El SMI serà una de les peces clau de la negociació, ja que les pensions mínimes se li han d'equiparar.

La treva s'allargarà potser durant uns dies més i després caldrà anar observant com giren les coses. Tothom és conscient que el procés de concertació determinarà la vida política dels pròxims mesos, però el mateix Felipe González ja va dir que cal abandonar la idea de tornar als pactes socials dels 11 anys anteriors. ¿Doncs què queda? □